

човешки прояви. С това е бил свързан и оня дълбок тънък и сложен психологически анализ, който е бил едно от великите открития на руската литература. Широкото утвърждаване на личността в нея е неразделно свързано с утвърдението на народа.

Чрез конкретен анализ на „Война и мир“ и „Ана Каренина“ Ермилов е показал, че у Толстой личното участие е основополагащ етически принцип. В това Толстой е близък на революционните демократи, на етическата теория на Чернишевски.

Бъв връзка със сближаването на романа „Живите и мъртвите“ от К. Симонов с писата на А. Корнейчук „Фронт“ е възникнал спор за оценката на литературата през 30-те години. Л. Новиченко е отхвърлил твърдението, че през 30-те години и през първите години след войната цялата съветска литература е била антихуманна, макар че по това време нейният хуманизъм е понесъл значителни загуби.

В оценката за дискусиата, дадена от съветския литературен печат, направо се казва, че тя е разкрила много нерешени и неясни въпроси, показала е слабостите и недостатъците на литературознанието и критиката. Тя не е дала и не е трябвало да даде „оконачелно“ решение на всички обсъждани въпроси. Тя обаче е сложила начало на сериозни разисквания за новите задачи и пътища, по които трябва да се развива съветската литература и теоретичната мисъл.

Тази правдива самокритична оценка говори, че съветската литературна наука отхвърля фалшивата показност, тъй характерна за миналото и върви по верен път.

И. Ц.

ДЖОН СТАЙНБЕК — ЛАУРЕАТ НА НОБЕЛОВАТА НАГРАДА ЗА 1962 ГОДИНА

Известният американски писател Джон Стайнбек получи Нобеловата награда за литература за романа си „Зимата на нашето недоволство“. По този повод в американските вестници излязоха статии за творческия път и личността на писателя. Две от тях бяха поместени в съветския седмичник „За рубежом“, откъдето ги вземаме за нашето списание.

На българския читател Джон Стайнбек е известен с романите си „Гневът на мравките“ и „Гортила Флет“, а също и с повестта „Бисерът“.

I

Той е учил за художник, бил студент и пазач, репортьор и работник (пренасял тухли при строежа на Медисън скуер). И чак през тридесетте години станал професионален писател. Това му се удало благодарение на обстоятелството, че веднъж един издател случайно забелязал във второстепенна книжарница кига а на „някой си Стайнбек“ и я купил за 10 цента. (Тази книга била сборник къси разкази „Райски пасища“ и струвала отначало 2 долара и половина, но никой не я купувал и станало нужда да й се намали цената до 10 цента.)

Ето как станало това.

Веднъж редакторът и издателят Паскал Ковис обикалял по книжарниците на Чикаго и си купил евтина книга, за да я прочете във влака от Чикаго до Ню Йорк. Тя му направила толкова силно впечатление, че веднага след пристигането си в Ню Йорк той позвънил в издателството, което я пуснало. Издателите не знаели почти нищо за

младия Стайнбек, освен това, че той живее в Лос-Гатос, щата Калифорния, и че вече седем души издатели отказали да напечатат неговия роман.

Ковиси намерил романа и го публикувал. Романът бил „Тортила Флет“. Книгата имала грамаден успех и Ковиси заминал за Калифорния да се запознае със Стайнбека Ковиси, който сега е вече на 70 години, е главен издател във „Викинг прес“.

Литературното сътрудничество на Стайнбек с издателството „Викинг прес“ продължава вече три десетилетия. Бяха публикувани книгите му: „В съмнителна схватка“ (на български е преведена под заглавието „Неравна борба“), „За мишките и за хората“ и още един сборник разкази „Дългата долина“. През 1939 г. се появи книгата „Гроздове от гняв“ (на български „Гневът на мравките“), за която Стайнбек получи премията Пулитцер в 1940 година.

През време на Втората световна война Стайнбек бе военен кореспондент на вестник „Ню Йорк хералд трибюн“ отначало в Англия, а след това в Средиземно море. През 1944 г. той написа романа „Консервената улица“, който бе публикуван през следващата година, а през 1947 г. — („Своенравният автобус.“

През 1952 г. излезе книгата му „На изток от рай“. Най-новата му книга „Пътешествие с Чарли в търсене на Америка“ се появи тази година.

Джон Стайнбек е роден на 27 февруари 1902 г. в град Сълингс, щата Калифорния; баща му бил окръжен ковчежник, а майка му — учителка. Стайнбек завършил колеж и през 1919 г. постъпил в Стенфордския университет, но не го завършил. Той винаги изпитвал неутолима жажда да пътешествува и да изучава живота.

II. РАЗГОВОР С КОРЕСПОНДЕНТИТЕ

Джон Стайнбек, който има вид на пират в цивилни дрехи, е един от най-свободните писатели в Съединените щати.

След като получи Нобеловата награда, той стана герой на деня, обаче на единствената пресконференция, която даде в издателството „Викинг прес“, не прие молбите да говори на други места. Като всмукваше от време на време от цигарата си, примижал от ярката светлина на прожекторите, той отговаряше на въпросите с толкова тих глас, че на другия край на стаята едва го чуваха. Атакуваха го цели орди от репортьори.

Как се чувства след получаването на Нобеловата награда? — Поласкан е. Каква е била първата реакция, след като научил за това? — Не повярвал. Какво е направил, когато узнал? — Изпил още една чашка кафе.

Коя е любимата му книга? — „Тази, която пиша сега“. А какво пише? — „Ако ви кажа, никога няма да я напиша“. Как мисли, вълнува ли съвременните писатели проблемът за социалната справедливост? — „Ако не ги вълнува, то трябва да ги вълнува“.

Как практически пише? — „С писалка“. Често ли? — „Шест пъти в седмицата, понякога и седем“. Каква е според него основната задача на писателя? — „Да критикува“, и поясни: „Задачата на писателя е да критикува, а да критикуваш, значи да не се съгласяваш. Писателят има и правото да не се съгласява с критиците, особено ако знае сигурно, че дори не са чели произведението, което критикуват“.

Кои са любимите му писатели? — „Фолкнер и Хемингуей“.

Защо пише? — „Вероятно поради някакъв нервен тик. Но това ми харесва“.

Близко десет години Стайнбек живее в Саг-Харбър, до Лог-Айленд.

Защо Стайнбек живее в Саг-Харбър? — „Там има вода, — каза замислено Стайнбек. — Аз обичам водата. И лодките. И ловът на риба. Освен това обичам да оставам сам. . .“ Той огледа усмихнат присъстващите и добави: „Не се обиждайте“.